

PROTOKOL VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE PROTIV SEKSUALNOG ISKORIŠĆAVANJA I ZLOUPOTREBE I PREVENCIJA SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA I SILOVANJA

Član 1

Ovim Protokolom se uređuje sprečavanje i postupanje u slučaju seksualnog iskorišćavanja, seksualne zloupotrebe i uznemiravanja i silovanja u Viktimološkom društvu Srbije-VDS (u daljem tekstu Društvo).

Član 2

Definicija seksualnog iskorišćavanja i zloupotrebe

Seksualno iskorišćavanje i zloupotreba definisani su Krivičnim zakonikom Republike Srbije na sledeći način:

Obljuba zloupotrebom položaja

Član 181

- (1) Ko zloupotrebom svog položaja navede na obljubu ili sa njom izjednačen čin lice koje se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili zavisnosti, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.
- (2) Nastavnik, vaspitač, staralac, usvojlac, roditelj, očuh, maćeha ili drugo lice koje zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja izvrši obljubu ili sa njom izjednačen čin sa maloletnikom koji mu je poveren radi učenja, vaspitavanja, staranja ili nege, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.
- (3) Ako je delo iz stava 2. ovog člana učinjeno prema detetu, učinilac će se kazniti zatvorom od pet do dvanaest godina.
- (4) Ako je delo iz st. 1. do 3. ovog člana imalo za posledicu trudnoću, učinilac će se kazniti za delo iz stava 1. zatvorom od šest meseci do pet godina, za delo iz stava 2. zatvorom od dve do dvanaest godina, a za delo iz stava 3. zatvorom od pet do petnaest godina.
- (5) Ako je usled dela iz stava 3. ovog člana nastupila smrt deteta, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili doživotnim zatvorom.

Član 3

Definicija seksualnog uznemiravanja i napada

Krivični zakonik Republike Srbije članovima od 178 do 185 definiše različite situacije koje spadaju pod definiciju seksualnog uznemiravanja i napada (krivična dela protiv polne slobode).

Član 178 posebno definiše silovanje:

- (1) Ko prinudi drugog na obljubu ili sa njom izjednačen čin upotrebom sile ili pretnjom da će neposredno napasti na život ili telo tog ili njemu bliskog lica, kazniće se zatvorom od pet do dvanaest godina.
 - (2) Ako je delo iz stava 1. ovog člana učinjeno pretnjom da će se za to ili njemu blisko lice otkriti nešto što bi škodilo njegovoj časti ili ugledu ili pretnjom drugim teškim zlom, učinilac će se kazniti zatvorom od dve do deset godina.
 - (3) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog člana nastupila teška telesna povreda lica prema kojem je delo izvršeno ili ako je delo izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili naročito ponižavajući način ili prema maloletniku ili je delo imalo za posledicu trudnoću,
-

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(4) Ako je usled dela iz st. 1. i 2. ovog člana nastupila smrt lica prema kojem je delo izvršeno ili je delo učinjeno prema detetu,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili doživotnim zatvorom.

Član 182 definiše polno uznemiravanje na sledeći način:

(1) Ko polno uznemirava drugo lice,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ako je delo iz stava 1. ovog člana učinjeno prema maloletnom licu,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Polno uznemiravanje jeste svako verbalno, neverbalno ili fizičko ponašanje koje ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva lica u sferi polnog života, a koje izaziva strah ili stvara neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

(4) Gonjenje za delo iz stava 1. ovog člana preduzima se po predlogu.

Član 4

Prevenција

Direktor/ka i Upravni odbor VDS (UO) odgovorni su za kreiranje i održavanje okruženja koje sprečava seksualno iskorišćavanje i zloupotrebu i seksualno uznemiravanje i seksualni napad, odnosno treba da preduzmu sledeće mere za prevenciju:

- Direktor/ka i članice i članovi UO služe kao primer drugima. Upoznate/i su sa obukama i UN standardima za postupanje u vezi sa seksualnim iskorišćavanjem i zloupotrebom (<https://agora.unicef.org/course/info.php?id=7380>). Članice/članovi VDS, saradnice/i, volonterke/i i partnerske organizacije će biti ohrabrivane da se upoznaju sa pomenutom obukom.
- Članice/članovi VDS, zaposlene/i, saradnice/i, volonterke/i i partnerske organizacije će biti upoznate/i da VDS ima nultu toleranciju za seksualno iskorišćavanje i zloupotrebu, i da ta politika nulte tolerancije važi za sve.
- VDS će predočiti proceduru i kontakt nadležne osobe za prijavu seksualnog iskorišćavanja, zloupotrebe, uznemiravanja i seksualnog napada svim učesnicama/ima, članicama/ovima, partnerima i angažovanim saradnicama/ima (kroz ugovore, na početku događaja, u vidu obrazovnog materijala, pamfleta i drugo)*.

Član 5

Procedura za podnošenje pritužbi i postupanje

Sve pritužbe za seksualno iskorišćavanje, zloupotrebu, uznemiravanje i seksualni napad odnosno silovanje oštećena strana, odnosno žrtva prijavljuje direktoru/ki VDS putem telefona ili emaila: vdsrbija@gmail.com.

Nakon primljene pritužbe, direktor/ka odmah, bez odlaganja, o tome obaveštava predsednika/cu UO, koji/koja saziva sednicu UO na kojoj se razmatra podneta pritužba.

Ukoliko je kao oštećena osoba, odnosno žrtva u pritužbi označena punoletna osoba, UO će stupiti u kontakt sa njom i dati joj pravnu podršku koja se sastoji u pružanju opšte pravne informacije vezane za podnošenje krivične prijave nadležnim institucijama (policija ili tužilaštvo) i dalje postupanje nadležnih organa, kao i vezano za položaj i prava u sudskom postupku. S tim u vezi, oštećena

osoba, odnosno žrtva će biti informisana da krivičnu prijavu može da podnese sama ili da krivičnu prijavu nadležnom organu može da podnese organizacija (VDS) uz njenu pisanu saglasnost.

Oštećena osoba, odnosno žrtva će dobiti informaciju o tome da može da se obrati specijalizovanoj organizaciji koja pruža psihološku i drugu podršku žrtvama seksualnog nasilja.

Ukoliko je kao oštećeno lice, odnosno žrtva u pritužbi označeno maloletno lice (lice mlađe od 18 godina), UO će stupiti u kontakt sa roditeljima ili starateljima maloletnog lica i dalje postupiti kao što je opisano u stavu 2 i 3 ovog člana.

U slučaju da je za seksualno iskorišćavanje, zloupotrebu, uznemiravanje i seksualni napad odnosno silovanje osumnjičen/a zaposlena/i, saradnik/ca, volonter/ka Društva, ove okolnosti dovode do suspenzije odmah nakon što slučaj bude ispitan i nakon što se utvrdi da je optužba osnovana. Ukoliko se utvrdi da je prijava podnešena bez osnova biće preduzeti svi neophoni koraci kako bi se maksimalno umanjila šteta po reputaciju optužene osobe.

Iz etičkih razloga UO je u obavezi da čuva poverljivost podataka o licima protiv kojih je pritužba podneta i licima koja su u pritužbi označena kao oštećena, odnosno žrtve. Podaci koji se čuvaju u elektronskom i papirnom obliku su strogo poverljivi i ne smeju biti izloženi trećim licima, osim nadležnim organima kojima se podnosi krivična prijava. U slučaju da dođe do podnošenja krivične prijave, UO će obavestiti matičnu organizaciju prituženog.

* PRIMER INFORMATIVNOG PAMFLETA

Viktimološko društvo Srbije-VDS ima nultu toleranciju na seksualno iskorišćavanje, zloupotrebu, uznemiravanje i seksualni napad, odnosno nultu toleranciju na bilo koji vid seksualnog nasilja. Ukoliko tokom bilo kog vida saradnje sa VDS doživite bilo kakav vid seksualnog nasilja ili uznemiravanja, ili svedočite ovakvom događaju, molimo vas da bez odlaganja kontaktirate direktorku VDS na telefon 0637094127 ili email: vdsrbija@gmail.com i prijavite joj događaj. Direktorka VDS će vas kontaktirati i informisati o narednim koracima koji su vam na raspolaganju.

U Beogradu,
12.04.2021.g.

Direktorka VDS
Jasmina Nikolić